

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1939 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld m. m.

I en till riksdagen avlåten, den 21 april 1939 dagtecknad proposition nr 264, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att riksbanken må för tiden från och med den 1 juni 1939 till och med den 31 maj 1940 vara fritagen från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse, med rätt dock för riksbanken att, om förhållandena därtill giva anledning, före utgången av nämnda tid återupptaga inlösningen av bankens sedlar.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 mars 1939 hava *fullmäktige i riksbanken* hemställt om fortsatt befrielse från inlösningsskyldigheten till och med den 31 maj 1940 och däri anfört följande.

Det program för penningpolitiken, som fastställts av statsmakterna, bör enligt fullmäktiges mening gälla även i fortsättningen. Grundtanken i detta program är att en viss stabilitet i prisnivån bör vara det mål, som i första hand bör eftersträvas.

Med hänsyn till riskerna i det nuvarande politiska och ekonomiska världsläget böra enligt fullmäktiges mening de olika möjligheter att påverka utvecklingen på den svenska penningmarknaden, som ställdes till förfogande genom statsmakternas beslut åren 1937 och 1938, även i fortsättningen finnas tillgängliga. I skrivelser denna dag hava fullmäktige därför hemställt dels att lagen den 4 juni 1937 (nr 305) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv måtte erhålla förlängd giltighet, dels att fullmäktige i riksgäldskontoret ville göra framställning hos riksdagens bankoutskott om föriängning av gällande bemyndigande att till riksbankens förfogande ställa skattkammarväxlar m. m.

Genom beslut av 1938 års riksdag fritogs riksbanken för tiden till och med den 31 maj 1939 från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse. Under rådande förhållanden är fortsatt befrielse från denna skyldighet erforderlig.

Åberopande det ovan anförda få fullmäktige hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att riksbanken för tiden från och med den 1 juni 1939 till och med den 31 maj 1940 måtte befrias från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse, med rätt dock för riksbanken att, om förhållandena därtill giva anledning, före utgången av nämnda tid återupptaga inlösningen av bankens sedlar.

Chefen för finansdepartementet har i ärendet anfört följande.

Då en suspension av riksbankens skyldighet att inlösa av banken utgivna sedlar med guld är grundläggande för den gestaltning av det svenska penningväsendet och av penningpolitiken, som under en följd av år ägt bestånd och nu i viktiga avseenden stabiliserat sig, tillstyrker jag bifall till bankofullmäktiges framställning. Skulle krig eller krigsfara inträda, bliva vissa modifikationer i den svenska valutapolitiken otvivelaktigt erforderliga. Jag hänvisar härutinnan till vad jag anfört vid anmälan av förslag till beredskapslagar angående valutareglering och fastställande av maximipriser.

Utskottet.

Den i propositionen gjorda framställningen om fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet tillstyrker alltså, att dylik befrielse nu medgives för tiden intill utgången av maj 1940.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 16 maj 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Berling*, Nilsson i Mölndal, Sundvik*, Swartling, Bodin i Visby och von Horn;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Paulsen*, Andersson i Falkenberg, Gustavson i Västerås, Osberg, Svedman, Johansson i Djursnäs och Wallén.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.